

Odpovědi na otázky do měsíčníku – Hlinsko.

1. Dokázal byste na základě svých zkušeností shrnout nejčastější chyby současnosti ve výchově dětí.

Odpověď: je to velice široká otázka. Těch chyb je velké množství, v každém případě tvrdím, že neexistuje dokonalý rodič - jsme pouze chybní lidé – ale existuje dobrý rodič – a to je ten, který dělá ve výchově chyby, je však schopen sebereflexe, to znamená, dokáže si tyto chyby uvědomit a změnit do jisté míry svůj výchovný přístup. Jako velký problém vidím například potvrzování funkčnosti problémového chování – když to nazvu lidově: „Než abych se s tebou hádal, radši povolím, ustoupím, apod. „ V rodičovské výchově často chybí jasné stanovení hranic – dítě nemá přesně vydefinováno, co se smí, co ne. Mnozí rodiče rovněž neumožní svému dítěti nést následky za své chování. No a v neposlední řadě je velkým problémem přesytenost materiálem. Lásku dětí si mnoho rodičů kupuje drahými dárky, kterých si děti ve své podstatě ani neváží. Ve výchově mi hodně chybí tzv. ohraničená touha – mnohé děti si nemusí na nic počkat, nemusí se o nic snažit, všechno od svých milujících rodičů dostanou „jen tak.“ Pokud si ale dítě neváží materiálních věcí, jak si může vážit dobrých mezilidských vztahů?

2. Co můžeme udělat pro své dítě, abychom zvýšili jeho šance nestát se terčem šikany.

V první řadě by měl rodič své dítě vést k vlastní zodpovědnosti. A zároveň s tím pouštět jej adekvátně věku do pozice dospělého, což znamená neřešit vše za něj, nechat ho jednat, příliš je neochraňovat. Když už jste zmínila ten pojem šikana (já ho nemám moc rád), někdy mám pocit, že za šikany dnes považujeme naprosto vše. Stačí, aby se dva relativně stejně silní chlapečci poprali o dívku (což je v pubertě zcela normální) a hned je tento souboj považován za šikanující chování – přitom jde o zcela normální vývojový jev. Myslím si, že rodiče by neměli až tak razantně za své děti řešit jejich spory, šarvátky, neshody – vždyť to přeci k dětskému světu patří. Na druhou stranu, pokud rodič uvidí, že jeho dítěti ubližuje někdo silnější (ať již fyzicky, psychicky, materiálně apod.) a jeho dítě nemá šanci se ubránit, je nutné je samozřejmě z pozice dospělého bránit.

3. Jaká je první pomoc při výskytu šikanujícího chování?

V každém případě je nutné dítě podpořit v tom, že nikdo mu nemá právo kdekoliv ubližovat a rovněž mu dávat najevo, že má právo se bránit. V žádném případě by neměl rodič oběti celou situaci řešit sám. Není vhodné, když si jde rodič oběti vše vyříkat s rodičem agresora – zde hrozí silný konflikt. Dále je nutné svému dítěti naslouchat, snažit se dobrat k jádru celého problému – proč se stal obětí ubližování, jak se snažil bránit, apod. Samozřejmě, že nesmíme zapomínat ani na to, že na každé škole je zřízena funkce metodika prevence, což je člověk, který je vzdělán v oblasti sociálně patologických jevů a možnostech jejich řešení. Je to první osoba, na kterou by se měl rodič a potažmo jeho dítě obrátit s prosbou o pomoc. Někdy se ale setkávám i s tím, že rodič zlehčuje problém dítěte, nechce ho vyslechnout, popř. mu podporu v jeho trápení neposkytne. Pak musí počítat s tím, že dítě bude problém řešit „svým „ dětským způsobem – ať již únikem do problémové party, do sebepoškození, apod.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

4. Co byste poradil rodičům, jejichž syn nebo dcera má sklon řešit problémy agresí.

Vždy je dobré se nejprve podívat jako rodič sám na sebe – nedělám náhodou něco takového, co mé dítě k agresí nabádá, nekopíruje náhodou dítě mé vlastní chování? Velkým problémem je například nesouhlasná výchova rodičů, což znamená matka něco zakáže, otec to povolí či naopak. Tento výchovný styl vede dítě k těžké nejistotě a je nutné si uvědomit, že každá nejistota u dítěte spouští agresí a hyperaktivitu. Každý rodič by si měl sáhnout někdy do svého svědomí a zmapovat si, kolik nejistot v životě svému dítěti připravil. A samozřejmě, že v případech silně agresivních projevů chování je dobré navštívit nějakého odborníka – někdy stačí jen malá změna a problém se vyřeší. Je však nutné, aby se na něj podíval někdo nezaujatý.

5. Setkáváte se ve své praxi s pozitivním vlivem nějakého sportu nebo jiné záliby na agresí dětí?

Každé smysluplné trávení volného času je jistou prevencí proti agresí. Navíc, když oddíl sportu či jiného zájmového kroužku vede člověk, který dává dětem jasné hranice, dokáže je pochopit, podpořit a vyburcovat k nějakému výkonu, je to naprosto ideální konstelace. Znáám mnoho trenérů, kteří jsou vysloveně pozitivním vzorem pro své svěřence a mám i zkušenost, že z dětí, které prošly jejich rukama, vyrostli správní dospělí. Vůbec bych dětem nebránil sportovat – ať již plavat, kopat do míče, apod. Na druhou stranu je nutné mít na mysli, že pokud je trenér jakéhokoliv sportu sám agresivní, bezhraniční a třeba i dětem vulgárně nadává, není to asi ten nejlepší člověk, který by preventivně proti agresí působil. Vždy rodiče nabádám k tomu, aby si nejprve zjistili, jaký člověk jejich dítě bude trénovat, jak se k dětem chová a podle toho bych mu svěřil či nesvěřil dítě do péče.

PaedDr. Zdeněk Martínek

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY